

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI WAWRÓW

2009 – 2015

Wawrów 2009

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP

I CHARAKTYSTYKA MIEJSCOWOŚCI Wawrów

1. Podstawowe dane

2. Położenie

3. Rys historyczny

4. Struktura przestrzenna **miejscowości**

II INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

III ANALIZA SWOT

IV OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ W PERSPEKTYWIE 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚĆ

V SPOSOBY MONITOROWANIA,

WSTĘP

Podstawą rozwoju miejscowości Wawrów jest dokument pn. „**Plan Odnowy Miejscowości Wawrów**”, który określa misję, cele i kierunki działania wraz z zadaniami inwestycyjnymi na lata 2009-2015. Dokument ten poddany ocenie mieszkańców, a

następnie uchwalony przez Zebranie Wiejskie zawiera również wariant rozwoju.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego.

Obowiązek opracowania planu wynika z wielu istniejących programów służących wspieraniu

obszarów wiejskich i społeczności wiejskiej takich jak program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Opracowanie a następnie wdrożenie planu **odnowy** wiąże się z określonymi korzyściami

dla społeczności lokalnej:

możliwość korzystania z funduszy strukturalnych i innych zewnętrznych źródeł finansowania działań rozwojowych;

zdynamizowanie rozwoju społeczno – gospodarczego **miejscowości**, dzięki pojawiającym się nowym możliwościom podejmowania działań rozwojowych;

wzrost atrakcyjności życia społeczno – kulturalnego;

wdrażanie pozytywnych zmian akceptowanych przez mieszkańców;

wzrost wartości majątku komunalnego – nieruchomości;

aktywizacja społeczności lokalnej – wzrost tożsamości z miejscem zamieszkania i stopnia integracji mieszkańców wokół działania na rzecz własnego środowiska –

miejscowości;

stworzenie lokalnego forum wymiany informacji i doświadczeń.

I. CHARAKTYSTYKA MIEJSCOWOŚCI

Wawrów

1. Ogólna charakterystyka miejscowości

2. Podstawowe dane

Powierzchnia: 32 km²

Liczba ludności: 1233 osób (stan na dzień 25.06.2008)

3. Położenie

Duża wieś na **Równinie Gorzowskiej**, przylegająca od wschodu do **Gorzowa Wielkopolskiego**. Dojazd do Wawrowa zapewniają drogi lokalne z Gorzowa Wielkopolskiego.

W latach 1975-1998 miejscowość administracyjnie należała do województwa gorzowskiego, a wcześniej w latach 1950 - 1975 do województwa zielonogórskiego. Wieś przylega od wschodu do Gorzowa Wielkopolskiego i jest położona 8 km na zachód od Santoka na Równinie Gorzowskiej.

Ze względu na korzystne położenie obok dużego miasta, Wawrów stał się atrakcyjnym miejscem lokalizacji dla gorzowskich firm i hurtowni. We wsi znajduje się szkoła podstawowa, przystanki PKS i MZK, liczne sklepy, mała gastronomia, dwa kluby sportowe i dwa stadiony (piłkarski i żużlowy).

We wsi znajduje się stadion mini-żużlowy i działa klub żużlowy dla młodzików Gorzowski Uczniowski Klub Sportowy "Speedway Wawrów". Klub jest prowadzony przez byłego żużlowca Bogusława Nowaka. Jego wychowankami byli m.in. Krzysztof Cegielski, Paweł Hlib, Michał Rajkowski i wielu innych gorzowskich żużlowców. W

Wawrowie co roku organizowane są *Żużlowe Mistrzostwa Polski Drużyn Młodzieżowych* - impreza o zasięgu międzynarodowym.

3. Rys historyczny

Pierwsza historyczna wzmianka pochodzi z 1319 r., gdy książę pomorski Wratysław przekazał wieś rodzinie Horker. Od XIV w. grunty wsi zaczęły wykupywać władze Ladsberga (Gorzowa). We wsi zachował się kościół z połowy XIII w. wzniesiony z ciosów granitowych. W 1729 r. do północnej ściany świątyni dobudowano ryglowy przedsionek, a w 1833 r. neogotycką wieżę. W 1849 r. przebudowano wnętrze

kościół i zmieniono jego wystrój, a po 1945 r. zlikwidowano empory i ołtarz ambonowy. Przebudowy i remonty zatarły pierwotne romańskie cechy świątyni.

4. Struktura przestrzenna miejscowości

Zabudowa Wawrowa ma charakter typowej ulicówki. Budynki jedno i dwukondygnacyjne są kryte dachami spadzistymi. Zabudowa tworzy jednolity układ rozciągnięty wzdłuż drogi powiatowej oraz drogi wojewódzkiej nr 158. Centrum wsi tworzy zabudowa przy skrzyżowaniu powyższych dróg.

Znajdują się tu: kościół, przedszkole, plac zabaw, szkoła, przystanek PKS, przystanek autobusowy oraz kilka sklepów.

II. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI

1. Zasoby przyrodnicze

- Walory krajobrazu - miejscowość posiadająca interesujące walory przyrodnicze i turystyczno - krajobrazowe.
- Walory klimatu – Z uwagi na krańcowo zachodnie położenie miejscowości na mapie Polski sprawia, że jej klimat pozostaje pod wyraźnym wpływem klimatu oceanicznego. Zimy na terenie miejscowości są łagodne z częstymi odwilżami; lata nieco chłodniejsze z większą ilością opadów. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 8°C. Średnia temperatura w styczniu kształtuje się na poziomie - 1,2°C, a lipca na poziomie 17,7°C. Średnia liczba dni pochmurnych w roku wynosi około 150, gdzie maksymalne zachmurzenie przypada na grudzień. Średnioroczne opady wynoszą 565 mm.
- Szata roślinna - Większość gatunków roślin, które od dawna osiedliły się na naszym obszarze, reprezentuje element środkowoeuropejski. Najbardziej widoczne są pospolite gatunki drzew budujących nasze lasy takie jak:

sosna, buk, klon, brzoza, olcha czy dąb oraz wiele pospolitych roślin zielnych, krzewów i krzewinek.

- Lasy - Leśna szata roślinna na terenie gminy zajmuje 35% jej powierzchni, toteż jest ona niezmiennie ważnym składnikiem lokalnego środowiska naturalnego. Pod okapem drzewostanu wytwarza się specyficzny fitoklimat, ale niezależnie od tego lasy, zwłaszcza ich większe kompleksy, oddziałują na lokalny klimat agrocenoz. Największe kompleksy leśne zlokalizowane są w północno - zachodniej (Puszcza Gorzowska) i południowej części gminy (Puszcza Notecka). Na terenie gminy Puszcza Gorzowska zajmuje obszar 3.175 ha, natomiast Puszcza Notecka - 2.745 ha. W wyniku działalności gospodarczej człowieka, dominującym gatunkiem drzew jest sosna zwyczajna, gatunek o szerokiej amplitudzie życiowej.

W lasach na terenie gminy, głównie w Puszczy Gorzowskiej, pojawia się dąb, brzoza, osika i buk. W miejscach ich występowania wzbogacona zostaje warstwa podszycia i runa leśnego. W podszyciu pojawia się m.in.: leszczyna, kruszyna, jarzębina, a w runie: gruszczyka okrągłolistna, jastrzębiec baldaszkowy, borówka brusznica, siódmaczek leśny, paproć, orlica pospolita, konwalia majowa i dwulistna. W obu zwartych kompleksach powszechnie występują, tworząc zwarte pokrycia dywanowe, krzewinki jagody. W południowo - zachodniej części gminy, na rozlewiskach pradoliny Noteci i Warty, na żyznych terenach okresowo zalewanych z ruchomą wodą, zachowały się fragmenty lasów łęgowych. Dominującymi gatunkami na tych terenach jest olsza czarna, wierzba biała, topola czarna oraz, w mniejszym stopniu, dąb i jesion. Nadrzeczne lasy łęgowe są najbogatszym w gatunki roślin i zwierząt środowiskiem leśnym. Żyje w nich 62% wszystkich gatunków śródlądowych ptaków europejskich, stanowią jednak tylko 5% stanu pierwotnego. Stanowią najbardziej przekształcone przez człowieka środowiska leśne. Głównymi przyczynami zanikania lasów łęgowych w dolinie Warty i Noteci były: masowe wylesienia dla celów gospodarki rolnej, zabiegi hydrotechniczne (melioracje i osuszanie podmokłych gruntów) oraz sadzenie gatunków obcego

pochodzenia. Wszystkie te zabiegi zniekształciły pierwotny obraz koryt i dolin rzecznych, na miejscu lasów łągowych powstały pastwiska oraz uprawy wikliny.

- Świat zwierzęcy – Świat zwierzęcy na terenie gminy to drugi po szacie roślinnej komponent środowiska, który ma charakter napływowy. Formował się on w procesie migracji i osiedlania gatunków w okresie polodowcowym. Liczną grupę zwierząt na terenie gminy stanowią ptaki. Ze względu na niezmałony spokój, na obszarze miejscowości wyróżnia się blisko 208 gatunków, z czego 70 stanowią ptaki wędrowne m.in. takie gatunki łągowe jak żuraw, gęgawa, kulik wielki, bocian biały i czarny, jastrząb, myszołów oraz bardzo rzadko spotykane rybitwy białoskrzydłe. Kolejnym, licznym przedstawicielem zwierząt są ssaki. Na terenie gminy występuje ich około 50 gatunków należących do 6 rzędów. Z tej grupy aż 26 gatunków zalicza się do grupy ginących i zagrożonych. Przedstawicielami ssaków owadożernych na terenie gminy są: jeże, krety i drobne ryjówkowate. Ssaki drapieżne reprezentowane są na terenie gminy głównie przez lisa oraz kilka gatunków łąsicowatych. Gryznie są najmniejszymi roślinożercami, a ich niewielkie rozmiary pozwalają im żyć niemal wszędzie. W regionie występuje również 7 gatunków gadów, wszystkie objęte są ochroną gatunkową. Do najbardziej zagrożonych należą żółw błotny, który występuje na terenie Puszczy Noteckiej. Na tym terenie spotkać można także gniewosza plamiastego. Jest to niejadowity wąż, któremu grozi całkowite wyginięcie. Coraz rzadziej spotykanymi gatunkami są żmija zygzakowata oraz padalec. W rzekach i jeziorach zlokalizowanych na terenie gminy występują 42 gatunki ryb. Są to w większości gatunki popularne takie jak: szczupak, leszcz, okoń czy płoć.
- Zasoby wód powierzchniowych – W obrębie gminy przepływa kilka rzek i kanałów. Południową i zachodnią granicę gminy stanowi Warta. Jest rzeką II rzędu, prawobrzeżnym dopływem Odry do której uchodzi w jej 617,6 km. Wypływa ze źródeł w Kromołowie na Wyżynie Krakowsko - Częstochowskiej. Długość całkowita Warty wynosi 808,2 km

(w tym na terenie gminy ok. 20 km). Prawobrzeżnym dopływem Warty jest Noteć. Długość całkowita Noteci wynosi 388,4 km, a powierzchnia zlewni całkowitej 17.330,5 km². Na terenie gminy tworzy liczne starorzecza i rozlewiska, oprócz głównego nurtu - rzeka niesie również swoje wody korytem Starej Noteci. Jest rzeką żeglowną poczynając od jeziora Gopło. Wraz z Kanałem Bydgoskim i Wartą tworzy drogę wodną Odra - Wisła. Największym dopływem Noteci na terenie gminy jest Kanał Rana. Kanał ten zwany jest również Kanałem Pulsa, jest ciekim IV rzędu, prawym dopływem Noteci, do której uchodzi w jej 0,8 km w miejscowości Santok. Kanał Rana nawadnia tereny po prawej stronie Noteci, na dnie Kotliny Gorzowskiej. Długość Kanału wynosi 18,3 km, w tym na terenie gminy 4.900 m, a jej powierzchnia zlewni całkowitej 459,9 km².

- Zasoby wód podziemnych - Na terenie gminy poziomy wodonośne zlokalizowane są w utworach piętra czwartorzędowego, związane z utworami piaszczysto - żwirowymi pradoliny Toruńsko - Eberswaldzkiej, stanowiącej obniżenie morfologiczne wykorzystywane przez system rzeczny Warty i Noteci. Jest to zbiornik stosunkowo najbardziej narażony na zanieczyszczenia, pomimo dużej odnawialności wód. Wynika to z płytko położonego zwierciadła wód podziemnych, słabej lub braku izolacji tego poziomu od powierzchni utworami słabo przepuszczalnymi, stosunkowo dużego zaludnienia oraz działalności rolniczej. Ponadto na stan czystości wód zbiornika wpływają także wody drenowane z wysoczyzn i partii przyskarpowych doliny Noteci i Warty.
- Gleby - Teren gminy pokrywają głównie czwartorzędowe osady lodowcowo - plejstoceny. Ponad 60% powierzchni stanowią utwory lodowcowe (piaski i gliny), a pozostałą pokrywają osady holoceny (torfy, mursze, piaski rzeczne, aluwia). Większość gleb uprawnych (znajdujących się przede wszystkim w północnej części gminy, w strefie moreny czołowej) zaliczyć można do gleb lekkich, których zaletą jest łatwość uprawy mechanicznej i szybkie obsychanie na wiosnę. Na terenie gminy dominują gleby brunatne i piaszkowe wykształcone z piasków słabo gliniastych i gliniastych oraz, głównie w południowej części gminy, gleby torfowe i

murszowo - torfowe. Według podziału bonitacyjnego, która określa jakość gleb, należy stwierdzić, że w ogólnej powierzchni gruntów ornych gminy Santok przeważają gleby średniej klasy IVa i IVb - 46,2 %; gleby słabe klasy V i VI zajmują 39,9 %

2. Zasoby dziedzictwa kulturowego

Jedynym zabytkiem w Wawrowie jest kościół z połowy XIII. wzniesiony z ciosów granitowych. W 1729 r. do północnej ściany świątyni dobudowano ryglowy przedsionek, a w 1833 r. neogotycką wieżę. W 1849 r. przebudowano wnętrze. W latach 70-tych ubiegłego wieku sufit został obity boazerią, a w latach 90. zmieniono wyposażenie wnętrza (ławy, ołtarz, droga krzyżowa).

3. Obiekty i tereny

Wawrów jest wsią posiadającą centrum wokół kościoła świetlicy wiejskiej i sklepu , a głównym miejscem rekreacji jest boisko sportowe przy osiedlu.

4. Infrastruktura Społeczna

4.1 Oświata

W Wawrowie jest Szkoła Podstawowa. Opiekę przedszkolną zapewnia **Gminne Przedszkole w Wawrowie.**

Do szkoły uczęszcza 76 uczniów. Budynek szkoły powstał w okresie powojennym. W budynku szkoły jest 8 sal lekcyjnych, pracownia językowa, pracownia komputerowa, sala gimnastyczna, biblioteka, gabinet dyrektora, pokój nauczycielski, sekretariat. Jest również stołówka szkolna z punktem wydawania posiłków.

Szkoła nie posiada zaplecza do realizacji programu wychowania fizycznego na świeżym powietrzu (brak boiska).

Uczniowie w wieku gimnazjalnym dojeżdżają do gimnazjum w Gorzowie Wlkp. Młodzież licealna korzysta przede wszystkim z oferty edukacyjnej Gorzowa Wlkp.

4.2 Ochrona zdrowia

Mieszkańcy korzystają z usług medycznych świadczonych w przychodniach zdrowia w Gorzowie Wlkp., gdzie pacjentów przyjmuje lekarz rodzinny.

Poradnie specjalistyczne oraz najbliższy szpital znajdują się w Gorzowie Wlkp.

4.3 Kultura

W Wawrowie działa świetlica wiejska. W obiekcie mieści się duża sala z zapleczem kuchennym. Działalność kulturalną prowadzi gminna instytucja kultury oraz miejscowa szkoła i stowarzyszenia.

4.4 Sport i rekreacja

We wsi znajduje się stadion mini-żużlowy i działa dla młodzików Gorzowski Uczniowski Klub Sportowy "Speedway Wawrów". Jego wychowankami byli m.in. Krzysztof Cegielski, Paweł Hlib, Michał Rajkowski i wielu innych gorzowskich żużlowców. W Wawrowie co roku organizowane są *Żużlowe Mistrzostwa Polski Drużyn Młodzieżowych* oraz impreza o zasięgu międzynarodowym. Działają również kluby piłkarskie – „Warta” Wawrów i UKS „Impuls” Wawrów.

4.5 Energetyka - Teren gminy znajduje się w obszarze działania Zakładów Energetycznych Gorzów S.A. Zapotrzebowanie energetyczne gminy zaspokajane jest w sposób zadowalający, nie istnieją żadne problemy

w podłączaniu nowych odbiorców oraz pokryciu ich zapotrzebowania energetycznego.

Gazownictwo - Gmina Santok szczególnie nacisk położyła na radykalną poprawę stanu środowiska naturalnego, dzięki tej idei w latach 1990 - 2003 na terenie gminy dynamicznie rozwinęła się budowa m.in. gazociągów. Gmina zasilana jest przez Rejon Gazowniczy Gorzów gazem Gz – 50. Dostęp do gazu posiadają prawie wszystkie miejscowości , tj. blisko 70 % mieszkańców gminy.

Sieć wodociągowa - W sieć wodociągową wyposażona jest większość miejscowości na terenie gminy. Pozbawieni sieci wodociągowej są mieszkańcy wsi: Jastrzębnik, Lipki Małe i Baranowice - razem około 420 mieszkańców, co stanowi blisko 6 % ogółu mieszkańców gminy. Sieci wodociągowe, oprócz sieci w miejscowości Ludziszawie – Lipki Wielkie, są własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Gorzowie Wlkp., a administrowane przez Gminną Spółkę Wodno-Ściekową w Lipkach Wielkich. Ogólna długość sieci będącej własnością gminy wynosi 118,7 km, z czego: 83,1 km stanowi wodociąg magistralny, a 35,6 km przypada na przyłącza do poszczególnych obiektów. Do sieci wodociągowej przyłączonych jest około 1.200 gospodarstw domowych, co stanowi 87,5 % ogółu gospodarstw na terenie gminy.

6. Gospodarka

Gmina nie posiada, poza nielicznymi wyjątkami większych zakładów przemysłowych. Na terenie szczególna rola przypada przedsiębiorstwom małym i średnim, charakteryzującym się wysoką dynamiką i elastycznością. Rozwój tych przedsiębiorstw napotyka jednak na bariery biurokratyczne oraz na trudną barierę do przewyciężenia - barierę kapitałową. Niewielkie środki własne oraz drogi i trudny do uzyskania kredyt ukierunkowują te zakłady na produkcję prostą, nie wymagającą dużych nakładów, a więc mało konkurencyjną. Coraz więcej zakładów jest zadłużonych, ogranicza to ich finansową zdolność do inwestowania.

Na terenie gminy Santok jest zarejestrowanych 740 podmiotów gospodarczych, które aktualnie prowadzą działalność. Są to głównie osoby z terenu

gminy Santok, około 5 % stanowią osoby spoza terenu – w większości mieszkańcy Gorzowa Wlkp. Dominującymi kierunkami działalności są:

- ♣ Handel okrężny artykułami spożywczymi, chemicznymi i przemysłowymi (ok. 100)
- ♣ Usługi transportowe, towarowe na terenie kraju (ok. 130)
- ♣ Usługi budowlane (ok. 50)

Ponadto:

- Handel detaliczny, hurtowy i obwoźny (32)
- sklepy, kioski spożywczo – przemysłowe (22)
- lokale gastronomiczne (10)
- Warsztaty samochodowe (8)
- Usługi i produkcja w branży stolarskiej (12)
- Usługi ogólnobudowlane (22)

Pozostała działalność ma charakter usług dla ludności, i tak:

- zakłady fryzjerskie (4)
- zakład naprawy sprzętu RTV (1)
- zakłady naprawy sprzętu AGD (2)
- punkty skupu surowców wtórnych- złomu (2)

Z większych zakładów zatrudniających powyżej 5 pracowników można wymienić:

1. PPHU „AEK” w Wawrowie;
2. Ubojnię Drobiu EKPOLs w Płomykowie
3. Zakład Kalibracji Jelit Naturalnych SARRIS –DARM w Czechowie
4. Warsztat Produkcji Oklein Popczak & Spółka w Wawrowie
5. Hurtownię Materiałów Elektrycznych EL-KAB w Wawrowie
6. Zakład Produkcji Farb i Lakierów HAYA w Górkach

7. Wytwórnia Lodów KOMAGES w Janczewie
8. „OPTIMAL” w Lipkach Wielkich
9. Tartak Santok
10. Zakład Metalowy Stare Polichno MEXPOL
11. Ichthyo Trophic - Stare Polichno

7. Rolnictwo

Gmina Santok posiada typowo charakter rolniczy i dlatego rolnictwo stanowi jedną z głównych gałęzi gospodarki Gminy, wpływającą na poziom rozwoju i standard życia mieszkańców.

W zakresie wykształcenia nastąpiła poprawa, jednak nadal wykształcenie pracujących w rolnictwie pozostaje na bardzo niskim poziomie ogólnym i fachowym. Niski poziom wykształcenia ludności wiejskiej, obok niekorzystnego wpływu na tempo modernizacji rolnictwa, zmniejsza możliwość szerszego rozwinięcia pozarolniczej działalności gospodarczej na wsi, jako alternatywnego zatrudnienia dla występujących nadwyżek siły roboczej.

8. Kapitał społeczny i ludzki

Mieszkańcy Wawrowa są aktywną społecznością lokalną. Działa tu szereg różnych organizacji: stowarzyszeń:

- Działa znany na terenie nie tylko województwa ale i kraju klub żużlowy dla młodzików: Gorzowski Uczniowski Klub Sportowy "Speedway Wawrów". Klub jest prowadzony przez byłego żużlowca Bogusława Nowaka. Jego wychowankami byli m.in. Krzysztof Cegielski, Paweł Hlib, Michał Rajkowski i wielu innych gorzowskich żużlowców. W Wawrowie co roku organizowane są *Żużlowe Mistrzostwa Polski Drużyn Młodzieżowych* - impreza o zasięgu międzynarodowym.
- Uczniowski Klub Sportowy „IMPULS” w Wawrowie prowadzący dla dzieci szkółkę piłkarską

III. ANALIZA SWOT

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses*

(słabe strony), *Opportunities* (szanse w otoczeniu), *Threats* (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans

i zagrożeń jakie stoją przed sołectwem. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

– „**mocnych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony wsi i które

należy wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których

należy oprzeć jej przyszły rozwój);

– „**słabych stron**” – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony wsi i które

niewyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);

– „**szans**” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania

społeczności sołectwa, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio

podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi wsi;

zagrożeń” - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności sołectwiej, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój wsi).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów życia społeczno-gospodarczego wsi.

Wiele kwestii podnoszonych było w sposób niemal identyczny przez kilka lub nawet kilkanaście osób, można je zatem nazwać uniwersalnymi. Wiele zaś było tak

szczegółowych, iż można by je traktować jako punkt wyjścia do konstruowania już nawet nie celu, a właściwie konkretnego programu operacyjnego lub projektu.

Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach wsi i stojących przed nim szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach Wawrowa ułożonych przekrojowo (w ramach poszczególnych obszarów życia społeczno - gospodarczego).

Analiza SWOT jest kontynuacją i podsumowaniem diagnozy stanu wsi i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć.

SZANSE	ZAGROŻENIA	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
POŁOŻENIE, ŚRODOWISKO NATURALNE			
Wykorzystanie walorów położenia geograficznego (bliskość lasów i Puszczy Noteckiej)	Małe nakłady na ochronę środowiska	Atrakcyjne położenie geograficzne oraz atrakcyjność krajobrazowa	Brak odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej
Tworzenie się gospodarstw agroturystycznych	Wzrost natężenia ruchu	Stosunkowo niewielka odległość od miasta oraz dobra komunikacja z powiatem	Brak miejsca zabaw dla dzieci i młodzieży
Tworzenie nowych obszarów chronionych w ramach NATURY 2000)	Słaba świadomość społeczeństwa związana z ochroną środowiska naturalnego	Sąsiedztwo Puszczy Noteckiej oraz doliny Warty	Niewystarczająca promocja walorów miejscowości i jej otoczenia
Możliwość stworzenia atrakcyjnego krajobrazowo, wygodnego i bliskiego naturze miejsca zamieszkania w przyjaznym środowisku społecznym, aktywnym i zaangażowanym, jako alternatywa dla zdegradowanych przestrzennie i społecznie przestrzeni np.. podmiejskich		Duża powierzchnia lasów, a co za tym idzie możliwość wykorzystania ich gospodarczego i turystycznego potencjału.	Brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej tj. oznakowanie tras, miejsc atrakcyjnych, tablic informacyjnych, miejsc wypoczynku, miejsc noclegowych
		Korzystny mikroklimat	

- rozwój gospodarczy – tabela nr 2

SZANSE	ZAGROŻENIA	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
ROZWÓJ GOSPODARCZY / ROLNICTWO			
Możliwość korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej oraz innych źródeł bezzwrotnej pomocy na realizację inwestycji poprawiających jakość miejscowej infrastruktury	Niewystarczający poziom wsparcia rozwoju obszarów wiejskich i gospodarki rolnej, dający możliwość niwelowania dystansu względem najlepiej rozwiniętych państw Unii Europejskiej	Atrakcyjne położenie w pobliżu szlaków komunikacyjnych	Niski względem podaży popyt na pracę miejscowej ludności, utrudniający miejscowym producentom zwiększenie produkcji.
Pozyskiwanie inwestorów	Brak opłacalności produkcji rolnej na małą skalę	Brak przemysłu degradującego środowisko	Stosunkowo mała liczba gospodarstw produkujących zdrową żywność
Rozwój usługi i drobnej wytwórczości			
Powstawanie grup producenckich	Brak inicjatywy ze strony młodzieży do zatrudniania się w rolnictwie	Nieagresywna, tradycyjna gospodarka rolna i rozwój przyjaznych środowisku przyrodniczemu form gospodarowania	Niewystarczająca promocja produktów charakterystycznych dla sołectwa
Unowocześnianie gospodarstw rolniczych			
Wzrost popytu na zdrową żywność - szansą dla miejscowych producentów			
Integracja europejska zwiększająca popyt na towary i usługi			

- rozwój społeczny – tabela nr 3

SZANSE	ZAGROŻENIA	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
SFERA SPOŁECZNA			
Dotacje z Unii Europejskiej służące zdobywaniu nowych kwalifikacji	Migracja młodzieży do większych ośrodków i miast oraz krajów Unii Europejskiej	Łatwy dostęp do szkolnictwa	Sala gimnastyczna w złym stanie technicznym jak i wizualnym. Brak jego wyposażenia
Wykorzystywanie potencjału młodzieży w realizacji nowych projektów	Możliwość rozwoju patologii i niemożność jej zatrzymania w przypadku braku miejsca na rozwijanie zainteresowań i braku organizacji czasu wolnego	Silna identyfikacja mieszkańców z miejscem zamieszkania	Liczne grupy zagrożone marginalizacją
Działania mające na celu powstanie miejsc pracy w sektorach pozarolniczych	Starzenie się społeczeństwa	Istnienie budynku Sali Wiejskiej i biblioteki	Ograniczony dostęp do infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.
	Słabe przystosowanie do szybko zmieniającej się rzeczywistości	Zaangażowanie miejscowych władz w tworzenie miejsc oferujących młodzieży spędzanie wolnego czasu	Mała ilość wydarzeń sportowo-kulturalnych Brak wiary w możliwość polepszenia jakości życia u części mieszkańców

WIZJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI Wawrów

Wawrów - wieś kultywująca tradycje, atrakcyjna dla turystów i mieszkańców, z rozwiniętą bazą do spędzania czasu wolnego, rozwijająca się w zgodzie ze środowiskiem naturalnym.

MISJA ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI WAWRÓW

Stworzenie warunków dla rozwoju społeczno-ekonomicznego Wawrowa i aktywizacji lokalnej społeczności przez działania wpływające na poprawę jakości życia mieszkańców przez: rozwój tożsamości i zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi, podniesienie atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej wsi, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców,

IV. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ W PERSPEKTYWIE 7 LAT OD DNIA PRZYJĘCIA PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚĆ

Podczas zebrań roboczych oraz na zebraniu wiejskim mieszkańcy określili priorytety i przyporządkowali im konkretne działania, które zostały usystematyzowane w oparciu o następujące kryteria:

- stopnia ważności projektu dla społeczności wsi
- stopnia technicznego i organizacyjnego przygotowania projektu
- możliwości sfinansowania projektu
- wpływu projektu na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej wsi

W kontekście powyższych kryteriów wyłoniono dwie kategorie projektów.

Pierwsza kategoria obejmuje projekt, który będzie realizowany w latach 2009 – 2011 i dotyczy przedsięwzięcia najważniejszego, przygotowanego technicznie i organizacyjnie do realizacji i możliwego do sfinansowania.

Druga kategoria obejmuje projekty, które będą realizowane w latach 2010 i następnych i dotyczy przedsięwzięć ważnych, lecz nie przygotowanych do realizacji, w związku z czym niemożliwych aktualnie do sfinansowania.

PRIORYTET 1: Poprawa estetyki centrum oraz zwiększenie atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej wsi

Projekt : Odnowienie elewacji oraz dachu zabytkowego Kościoła w Wawrowie

Termin realizacji : lata 2009-2010

Koordynatorzy : Rada Sołecka, Rada Parafialna

Planowane koszty w zł: ok. 500 000,00

Źródła finansowania: w ramach dostępnych środków / PROW

Cel : Celem jest zachowanie dziedzictwa kulturowego stanowiącego dorobek materialny i duchowy poprzednich pokoleń,

PRIORYTET 2: Uzupelnienie infrastruktury technicznej wsi.

1. Projekt : Budowa Centrum rekreacyjno – sportowego – Boiska wielofunkcyjnego „Orlik”

Termin realizacji : 2009/10,

Planowane koszty: 1 200 000,00

Źródła finansowania: w ramach dostępnych środków.

Cel : Rozwój oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej

2. Wytyczenie i budowa placu zabaw i miejsca spotkań mieszkańców.

Czas realizacji 2010/2011, koszt 95 000,00 źródła finansowania W ramach pozyskiwanych środków.

- poprawa estetyki miejscowości
- możliwość spędzania aktywnie wolnego czasu
- integrowanie się społeczności lokalnej
- powstanie miejsca spędzania wolnego czasu

3. Projekt Budowa chodników oraz modernizacja dróg w miejscach o dużym natężeniu ruchu publicznego.

Termin realizacji : 2010- 2012

Planowane koszty w zł : 401 500,00

Źródła finansowania budżet gminy i samorządu województwa lubuskiego

Cel ; Poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego, rozwój infrastruktury publicznej

4. Projekt : Doposażenie i remont świetlicy wiejskiej oraz sali gimnastycznej
(zakup wyposażenia)

Termin realizacji : 2012- 2015

Planowane koszty w zł : 50 000,00

Źródła finansowania : w ramach dostępnych środków

Cel : Rozwój oferty kulturalnej

Projektem priorytetowym, przeznaczonym do realizacji w latach 2009-2011, w ramach PROW 2007-2013 – Oś 3 - Działanie - Odnowa i rozwój wsi, według mieszkańców Wawrowa jest projekt: **Odnowienie elewacji oraz dachu zabytkowego Kościoła w Wawrowie.**

V. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1. Sposoby monitoringu Planu Odnowy

Monitorowanie przedsięwzięcia – czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania, polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują postęp i efekty.

Monitoring polega na przedkładaniu raportu z przebiegu realizacji projektów i zadań ujętych w planie **odnowy**. Raport powinien zawierać zestawienie zadań wraz z informacją o stopniu zaawansowania rzeczowo-finansowego ich realizacji. Raport powinien zawierać informację o stopniu osiągnięcia założonych wskaźników.

2. Sposoby oceny Planu Odnowy

Zgodnie z przyjętymi standardami unijnymi należy dokonywać ocen zrealizowanego przedsięwzięcia w trzech horyzontach czasowych:

Ocena ex-ante, czyli przed przystąpieniem do realizacji Planu **Odnowy Miejscowości** Wawrów.

Częścią tej oceny jest określenie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń w obszarze rozwoju społeczno-gospodarczego na tle gminy Santok.

Ocena mid-term czyli w połowie okresu wdrażania,

Ocena ex-post czyli na zakończenia realizacji Planu.

Ponadto przydatna jest ocena bieżąca, która posługując się mniejszą ilością wskaźników oceny pozwala na doraźną oceną prowadzonych działań.

Skuteczność Planu **Odnowy Miejscowości** Wawrów będzie poddawana przede wszystkim bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Gminę Santok przy pomocy wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów.